

ΘΕΑΤΡΟ

«Ο ΕΜΨΥΧΩΤΗΣ». Ὑστερα ἀπὸ τὴ στεῖρα πολεμικὴ περίοδο ἄρχισε στὴ Γαλλία μία ζωντανὴ θεατρικὴ κίνησις. Ὁ Η. Bataille, ποὺ ξεχωρίζει ἀπὸ τοὺς σύγχρονους πατριῶτες του γιὰ τὴ σκηνικὴ του μαεστρία, ἔγραψε τὸ τελευταῖο του αὐτὸ ἔργο, τὸν «Ἐμψυχωτὴ» (l'animateur), μέσα σ' ἓνα σοσιαλιστικὸ πλαίσιο ἔχοντας, καθὼς φαίνεται, στὸ νοῦ του τὸ μεγάλο σοσιαλιστὴ καὶ φίλο του Jean Jaurès.

Ὁ Νταρτέ, συγγραφέας δημοσιογράφος μὲ μεγάλη φήμη ζοῦσε ὡς τὰ τώρα ἥσυχος διευθύνοντας μίαν ἀστικήν ἑφημερίδα. Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ κάποιο σφοδρὸ σοσιαλιστικὸ ἄρθρο ποὺ δημοσίευσεν σ' αὐτὴ, ἀντίθετα μὲ τὸ πρόγραμμά της, ἀναγκάζεται νὰ παραιτηθῆ. Ὁ Ζιμπέρ, ἓνας τύπος παλιανθρώπου, διευθυντῆς καὶ αὐτὸς ἄλλου φύλλου, σὲ μιὰν ἔξαψη θυμοῦ, τοῦ λέει κατὰμουτρα πὼς ἡ γυναῖκα του τὸν ἀτίμαζε καὶ ὅτι ἡ κόρη του εἶνε ἀπὸ ἄλλον πατέρα. Ἔρχονται στὰ χέρια, τοὺς χωρίζουν, καὶ ὁ Ζιμπέρ φεύγει φοβερίζοντας τὸ Νταρτέ. Φτάνει καὶ ἡ γυναῖκα του στὸ γραφεῖο, καὶ ἔπειτα ἀπὸ μιὰ δυνατὴ σκηνή, ἀποφασίζουν νὰ χωριστοῦν. Καὶ ἡ κόρη του ποὺ μόλις μπαίνει μαθαίνει τὸ χωρισμὸ, χωρὶς νὰ ξέρῃ τὴν πραγματικὴν αἰτία, ρίχνεται στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα της λέγοντάς του πὼς θὰ τὸν ἀκολουθήσῃ γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ καὶ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ στὸ μεγάλο του ἔργο!

Πατέρας καὶ κόρη ζοῦν εὐτυχισμένοι. Οἱ ἐργάτες τοῦ προσφέρουν τὴ διεύθυνση τῆς ἑφημερίδας τοῦ προλεταριάτου «Φῶς»· οἱ ἄλλοι, ἐπειδὴ φοβοῦνται τὴ μεγάλῃ του ἐπιρροήν σιὰ πλήθη, τοῦ προσφέρουν μιὰ καλὴ θέση σ' ἓνα ἐκδοτικὸν οἶκον στὴν Ὀλλανδία. Ἡ κόρη του τὸν πείθει νὰ μὴ δεχτῆ τὴ θέση στὴν ἑφημερίδα «Φῶς» γιὰ νὰ μὴ χάσουν τὴν εὐτυχίαν τους. Ὁ πατέρας κατεβαίνει γιὰ νὰ πῆ ὁ ἴδιος τὴν ἀπόφασίν του στοὺς ἐργάτες ποὺ περιμένουν κάτω. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα μπαίνει ἡ γυναῖκα του καὶ ἀποκαλύπτει στὴν κόρη της, ποὺ δὲ θέλει νὰ τὴν ἀκολου-

θήσῃ, τὴν ψεύτικη πατρότητά της. Γυρίζοντας ὁ Νταρτέ τὴ βλέπει ἐκεῖ, τὰ καταλαβαίνει ὅλα καὶ τὴ διώχνει. Τραγικὴ καὶ ὄραία σκηνή! Σὲ μιὰ ὅμως ζωντανὴ καὶ δυνατὴ μετὰπτωσις ἀποκαλύπτει ἡ Ρενὲ στὸν πατέρα της πὼς μὲ θυσία καὶ τῶν δικῶν της ἰδεῶν τὸν ἔπεισεν ν' ἀρνηθῆ τὴ διεύθυνση τῆς ἑφημερίδας «Φῶς».

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ Bataille μὲ τὸ στόμα τῆς Ρενὲ ἐκφράζει μιὰ ὀλότιελα ὄραία καὶ πρωτότυπη ἀντίληψη γιὰ τὴν πατρότητα λέγοντας ὅτι «ἡ πατρότης τοῦ πνεύματος καὶ τῶν ἰδεῶν εἶναι ἡ μόνη ἀληθινὴ πατρότης.» Αὐτὴ εἶναι ἡ κυρία ἰδέα τοῦ ἔργου.

Ὁ Νταρτέ τρελλὸς ἀπὸ χαρὰ ἀιταλαμβάνει τὴ διεύθυνση τοῦ φύλλου τοῦ προλεταριάτου γιὰ νὰ βαδίσῃ μὲ τὴν κόρη του, «τὴν ἀγαπημένην του κοροῦλα», πρὸς τὴ δράση καὶ τὴν ἰδέαν!

Ὁ Ζιμπέρ, μὲ τὴ βοήθεια τῆς κ. Νταρτέ, βγάζει ἓνα αἰσχροὺ βιβλίον ποὺ ἀποκαλύπτει τὴ ζωὴ τοῦ Νταρτέ γιὰ νὰ τὸν ἐξευτελίσῃ στὰ μάτια τοῦ κόσμου, γράφοντας ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν ἓνας ἄνθρωπος, ποὺ ὀδηγεῖται «ἀπὸ μιὰ Ἀντιγόνη, καὶ αὐτὴ νόθα», νὰ ὀδηγήσῃ ἓναν ὀλόκληρον λαόν. Ἡ Ρενὲ ἔρχεται στὸ γραφεῖο τοῦ Ζιμπέρ καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ μὴν κυκλοφορήσῃ αὐτὸ τὸ βιβλίον· ἀν δὲν τῆς δώσῃ τὸ λόγο του γι' αὐτὸ θ' αὐτοκτονήσῃ μπροστά του. Κεῖνη τὴν ὥρα μπαίνει ὁ Νταρτέ καὶ συμβουλεύει τὴν κόρη του νὰ μὴν τὸν παρακαλῆ γιατί τότε ὁ ἄνθρωπος καταλαβαίνει πὼς ἔκανε τὸ καθήκον του, ὅταν ἀκούῃ τοὺς ἄλλους νὰ τὸν συκοφαντοῦν· καὶ τοῦ Χριστοῦ τὰ δάκρυα τῆς ἱκανοποίησης· δὲν ἦσαν ἐκεῖνα ποῦ ἔχυσεν ὅταν πέθαινε ἀπάνω στὸ σταυρὸ, ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ ἔχυσεν ὅταν τὸν συκοφαντοῦσαν καὶ τὸν περιπαίζαν στὸ δρόμο τοῦ μαρτυρίου.

Ἡ κόρη του δὲν ἀκούει τίποτα, πετάει τὸ κλειδὶ στὰ διπλανά κεραμύδια. Ὁ Ζιμπέρ τηλεφωνεῖ στοὺς φίλους του ὅτι τὸν ἐκλείδωσαν γιὰ νὰ τὸν σκοτώσουν. Φωνὲς ἀκούονται ἀπὸ κάτω: «ὁ φονιάς!»

Ὁ Νταρτέ βγαίνει στὸ παράθυρο γιὰ νὰ δικαιολογηθῆ· μιὰ σφαῖρα ὅμως τὸν σκοτώνει. Ἡ Ρενὲ ρίχνεται ἀπάνου του λέγοντας πὼς δὲ θὰ πεθάνῃ γιατί τέτοιοι ἄνθρωποι δὲν πεθαίνουν, καὶ ὅτι θὰ ζήσῃ μέσα της· ἐπειδὴ τὴν ἔχει ἐμψυχώσει.

«Θάρος! ἐμπρός!» ἦταν τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Νταρτέ.

Αὐτὴ εἶνε μὲ λίγα λόγια ἡ ὑπόθεση τοῦ καινούργιου ἔργου τοῦ Η. Bataille. Εἶναι ἓνα δράμα πολὺ καλοβαλμένο ἀπάνω στὴ σκηνή, ἀλλὰ ὄχι πολὺ βαθύ.

Τὰ σκηνικὰ τοῦ ἔργου ἀρκετὰ καλὰ καὶ ἐπιμελημένα. Τὸ παίξιμο τῶν πρωταγωνιστῶν, τῆς Δίδας Μαρίας Κοτοπούλη καὶ τοῦ κ. Μυράτ, ἦταν ἀληθινὰ ὑπέροχο! Καὶ οἱ δύο, στὴ δεύτερη πρὸ πάντων πράξι, μᾶς χάρισαν μιὰ ἀληθινὴ καλλιτεχνικὴ συγκίνηση. Δυστυχῶς ὅμως δὲ μπόησαν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸ μέτριον περιβάλλον. Ἡ κ. Μυράτ, στὸ ρόλο τῆς κ. Νταρτέ, ψυχρὴ χωρὶς κανένα τόνο καὶ χρωματισμὸ στὴ φωνή της· καὶ ὁ κ. Παλαιολόγος ὡς Ζιμπέρ ὑπερβολικὰ ἀφύσικος.